

Verrit en Malor

LANG GELEDEN WAS ons land een land van boeren. Ze woonden op zelfgemaakte heuvels, terpen, of in kleine dorpjes bij elkaar. Sommige mensen noemden zich 'Bataven' of 'Tubanten'. Anderen zeiden: 'Wij zijn de Friezen.' Of ze zeiden: 'Wij horen bij de Kaninefaten.' Maar eigenlijk deden ze allemaal hetzelfde. Ze werkten alle dagen op het land. Ze ploegden, zaaiden en maaiden, en zorgden voor het vee. Zo ook twee gespierde mannen die door iedereen Verrit en Malor werden genoemd. Verrit en Malor waren voor niemand bang. Tot de Romeinen kwamen.

De Romeinen kwamen uit Rome. Ze kwamen met duizenden tegelijk. De soldaten hadden zwaarden, schilden en helmen. Hun leiders zaten op paarden. De baas van alle Romeinen heette Julius Caesar. Hij wilde heersen over alle volken. Ook over de Bataven, de Tubanten, de Friezen en de Kaninefaten. De boeren keken verbaasd toe. Langs de rivier de Rijn zetten de Romeinen legerkampen op. Ze hakten bomen om en maakten rondom het kamp een stevig hek. Daaromheen groeven ze een gracht. De Romeinen legden wegen aan. Langs de rivier bouwden ze dijken. Nu kon het water niet langer

het land overstroomden. Zoiets hadden de boeren nog nooit gezien.

De Bataven sloten vriendschap met de Romeinen. Maar de Tubanten, de Friezen en de Kaninefaten hadden daar geen zin in.

Op een dag staken de Romeinen de rivier over. Ze stuurden hun paarden gewoon het water in. Aan de overkant gekomen zeiden ze tegen de Friezen: 'Wij zijn hier de baas.'

Niemand durfde zich tegen de Romeinen te verzetten. Behalve twee sterke mannen. Het waren Verrit en Malor.

Verrit stapte naar voren en zei: 'Wie heeft jullie gestuurd?'

Malor deed ook een stap naar voren en zei: 'Is het soms jullie keizer, Julius Caesar?'

'Nee,' zei de Romeinshoofdman. 'Onze oude keizer is dood. We hebben een nieuwe keizer, Nero. Hij heeft ons gestuurd.'

Verrit en Malor keken elkaar aan.

'Zullen we naar Rome gaan?' vroeg Verrit.

Malor knikte. 'We gaan met keizer Nero praten.'

De twee Friese mannen zadelden hun beste paarden en gingen op weg. Ze reisden over de wegen die de Romeinen hadden aangelegd. Weken later kwamen ze aan in Rome. Ze keken er hun ogen uit. Er woonden wel een miljoen mensen, in stenen huizen. Ze zagen tempels en paleizen. En arena's waarin gladiatoren met wilde dieren vochten. Rome was de eerste stad die Verrit en Malor zagen.

Keizer Nero ontving de twee Friese mannen.

'Wij zijn Verrit en Malor,' zei Verrit.

'Wij zijn Friezen,' zei Malor. 'Wij komen uit de Lage Landen bij de zee. We komen u vertellen dat we vrij willen zijn.'

'Beste Verritus en Malorix,' zei de keizer. 'Wie het sterkst is, is de baas. Ik stel voor dat we vriendschap sluiten.'

'Alles goed en wel,' zei Verrit, 'maar we kunnen geen vrienden zijn zolang jullie ons land hebben ingepikt. Kunt u niet tegen uw soldaten zeggen dat ze moeten weggaan?'

Keizer Nero werd woedend. 'Hoe durven jullie zo tegen mij te praten? Weten jullie wat wij doen met onze vijanden? Die mogen in de arena vechten met de leeuwen.'

Verrit en Malor knepen hun lippen op elkaar. Ze hadden geluk, de keizer liet hen gaan.

Voor Verrit en Malor naar huis gingen, namen ze eerst een kijkje in de arena. Ze gingen heel brutaal op de tribune tussen de deftige mensen zitten. Die keken boos naar de slonzige broers.

'Niets van aantrekken,' zei Malor. 'Wij zijn ook deftig, want wij zijn hoofdmannen van de Friezen.'

'Toch ben ik niet van plan om ooit midden in de arena te gaan vechten,' zei Verrit.

'Je hebt gelijk,' zei Malor. 'Laten we maar weer naar huis gaan.'

De twee mannen begonnen aan de terugtocht. Overal langs de rivieren zagen ze hardwerkende Romeinen. De legerkampen veranderden in forten. Het fort Noviomagus veranderde langzaam in een stad: Nijmegen. Ze kwamen door Trajectum. Ook dat fort ging al op een stad lijken: Utrecht.

Na een lange, vermoeiende tocht staken Verrit en Malor de rivier de Rijn over. Ze waren eindelijk thuis. Maar hun volk was helemaal niet blij.

Terwijl Verrit en Malor in Rome waren was hun land door de Bataven bezet.

'Volgens mij zijn we helemaal voor niets naar Rome geweest,' zei Verrit.

Malor haalde zijn schouders op. 'Ik vond het wel de moeite waard,' zei hij. 'Ik heb veel gezien. Grote steden met paleizen en tempels. We kunnen een voorbeeld nemen aan de Romeinen.'

'Je hebt gelijk,' zei Verrit. 'Het zijn rare jongens, die Romeinen. Maar je kunt wel veel van ze leren.'

En zo... is het echt gebeurd.

Julius Civilis

LANG GELEDEN WAREN de Romeinen de baas in ons land. De Romeinse soldaten werden geholpen door de Bataven. Julius Civilis was een van die Bataven. Hij werkte voor de Romeinen als legerhoofdman.

Diep in zijn hart wilde hij liever vrij zijn dan voor de Romeinen werken. Stiekem bedacht hij een plan om de Romeinen weg te jagen.

Op een dag maakte Julius een geheime afspraak. Diep in het bos kwamen honderd sterke mannen bij elkaar: Bataven, Friezen en Kaninefaten.

'Ik wil mijn vrijheid terug,' zei Julius Civilis. 'Laten we een opstand beginnen.'

'Dat zal niet makkelijk gaan,' zei Brinno, de leider van de Kaninefaten. 'De Romeinen zijn sterk.'

'Als we goed samenwerken,' zei Julius Civilis, 'dan moet het lukken. De Romeinen zijn niet de enigen die goed kunnen vechten. Wij hebben dezelfde wapens en we zijn snel op onze paarden.'

Julius zag de anderen aarzelen. Wat kon hij doen om hen over te halen mee te doen? Julius rechtte zijn rug, streek met zijn hand door zijn lange haar en riep: 'Wedden dat we de Romeinen kunnen verslaan? Als we winnen, snijd ik al mijn haar af.'

'Wij doen mee!' schreeuwden de anderen.

Die nacht werd er een verbond gesloten. Het gevecht kon beginnen.

De mannen trokken op naar Arnhem. Daar vielen ze een Romeins legerkamp aan. Ze wonnen het gevecht.

Toen gingen ze naar Nijmegen. Ook daar werd hard gevochten. Julius en zijn mannen wonnen opnieuw. En wat wonderlijk was: veel Bataven die eerst voor de Romeinen werkten, wilden nu graag met de opstand meedoen. 'Wij doen ook mee!' riepen ze. 'Als het lukt, snijden we ook onze haren af.'

Stad na stad werd veroverd. Sommige mannen wilden al meteen gaan feestvieren. Ze pakten hun messen om hun haren af te snijden, maar Julius Civilis hield hen tegen. 'Wacht!' zei hij streng. 'We zijn nog lang niet klaar.'

De strijd ging door. Ze wonnen bij Valkenburg en bij Katwijk. Julius nam alle soldaten gevangen.

'Kom eens hier,' zei Julius tegen zijn zoon. 'Pak je pijl-en-boog. Deze soldaten hebben straf verdiend. Je mag op de gevangenen schieten.'

De zoon van Julius keek verbaasd. Bedoelde zijn vader echt dat hij met zijn pijlen...?

'Schiet op!' brulde Julius. 'Het is een goede oefening voor je.'

De jongen moest zijn vader wel gehoorzamen.

Zonder naar de gevangenen te kijken, pakte hij een pijl uit de koker. Telkens spande hij zijn boog en telkens zoefde er een pijl door de lucht.

Wat was de zoon van Julius blij dat hij geen van de gevangenen wist te raken!

Niet lang daarna verlieten de Romeinen het gebied. Ze lieten hun tentenkampen, hun forten en hun steden in de steek. De Romeinse keizer had hen teruggeroepen. Hij had zijn soldaten nodig om in andere landen te vechten.

Zo kwam er een einde aan de Romeinse tijd.

De Bataven, de Friezen, de Tubanten en de Kaninefaten hadden hun vrijheid terug.

Ze gingen hard aan het werk op het land. Maar ze deden ook andere dingen dan ze gewend waren. Ze legden wegen aan, bouwden dijken en groeven kanalen.

‘Ik ben blij dat de Romeinen weg zijn,’ zei Julius.

‘We hebben ze niet meer nodig,’ zei Brinno.

‘Wij kunnen nu ook mooie huizen bouwen, wapens maken en wegen aanleggen.’

De Romeinen waren nog niet weg of er trokken andere volken ons land binnen. Alemannen, Angelen en Saksen. Bourgondiërs, Chauken, Franken en Juten. Langobarden, Lombarden, Teutonen en Hunnen. Sommige volken bleven

hier wonen. Andere volken, zoals de Angelen, staken de zee over om naar Engeland te gaan. De Franken gingen naar het zuiden en sloegen daar hun tenten op. Ze noemden hun land Frankrijk. Het werd één grote volksverhuizing.

En dit was allemaal begonnen met een geheime afspraak van Julius Civilis in een donker bos, toen honderd mannen tegen elkaar riepen: ‘Weg met de Romeinen!’

‘Had jij niet beloofd dat je je haar zou afsnijden?’ zei Brinno op een dag. ‘Oh ja,’ zei Julius lachend. ‘Ik was het bijna vergeten.’ En met zijn mes sneed hij al zijn lange haren af.

En zo... is het echt gebeurd.